

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **ABIES Vysočina s. r. o.**, se sídlem Elišky Přemyslovny 380, Praha 5, zastoupen JUDr. Janem Malým, advokátem se sídlem Sokolovská 49/5, Praha 8, proti žalovanému: **Státní zemědělský intervenční fond**, se sídlem Ve Smečkách 33, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 8. 2021, č. j. SZIF/2021/0537756, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2022, č. j. 11 A 208/2021 – 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Dne 30. 8. 2021 vydal žalovaný rozhodnutí sp. zn. 18/F1D/109/015231-T_VC01, č. j. SZIF/2021/0537756, kterým uložil žalobci povinnost vrátit do 60 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí finanční prostředky ve výši 15.573,80 Kč, které mu byly poskytnuty jako přechodné vnitrostátní podpory pro rok 2018. Žalovaný současně podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vyloučil odkladný účinek odvolání proti napadenému rozhodnutí z důvodu veřejného zájmu spočívajícího v ochraně finančních zájmů EU.

[2] Proti výše uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání, jehož součástí byl i podnět k provedení přezkumného řízení o vyloučení odkladného účinku. Žalobce navíc podal i žalobu proti části napadeného rozhodnutí žalovaného do výroku, jímž žalovaný vyloučil odkladný účinek odvolání.

[3] V průběhu řízení před městským soudem (dne 10. 1. 2022) nadřízený správní orgán (Ministerstvo zemědělství) vydal ve zkráceném přezkumném řízení rozhodnutí sp. zn. MZE-61033/2021, č. j. MZE-61033/2021-14141, kterým zrušil výrok napadeného rozhodnutí žalovaného o vyloučení odkladného účinku odvolání. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 26. 1. 2022.

[4] V návaznosti na výše uvedené žalobce podáním ze dne 2. 2. 2022 vzal žalobu zpět s odůvodněním, že byl napraven soulad v nazírání na možnost aplikace vyloučení odkladného účinku opravného prostředku postupem podle správního řádu a nezákonnost byla odstraněna. Současně požádal o přiznání náhrady nákladů řízení, neboť řízení bylo zastaveno pro chování žalovaného.

[5] Městský soud s ohledem na zpětvzetí žaloby řízení o ní zastavil. Z podané žaloby bylo totiž patrné, že žalobce brojil pouze proti té části napadeného rozhodnutí, ve které žalovaný vyloučil odkladný účinek odvolání proti výroku o povinnosti vrátit stanovenou částku ve lhůtě 60 dnů. Vzhledem k tomu, že napadený výrok o vyloučení odkladného účinku byl v přezkumném řízení zrušen, a žalobci tak bylo vyhověno, dospěl soud k závěru, že mu právo na náhradu nákladů řízení § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. náleží.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Proti usnesení městského soudu podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost. V ní uvádí, že sdělení stěžovatele o zrušení části rozhodnutí o vyloučení odkladného účinku předcházelo zpětvzetí žaloby. Soud proto měl žalobu odmítnout, neboť odpadl předmět řízení a nebylo již co brát zpět. Městský soud v otázce přiznání nákladů řízení nesprávně vycházel toliko z informací poskytnutých mu žalobcem, přičemž neuvedl žádné důvody, proč mu přiznal náhradu nákladů řízení. Stěžovatel nikdy neměl zájem uspokojit žalobce. Nadřízený správní orgán v přezkumném řízení zrušil relevantní část rozhodnutí žalovaného na něm zcela nezávisle. Pouhé konstatování, že rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno, a tudíž bylo žalobci vyhověno, jako odůvodnění přiznání nákladů řízení nemůže obstát (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2017, č. j. 3 As 43/2016 - 36).

[7] Stěžovatel dále poukazuje na nejednotný postup Městského soudu v Praze. V některých ze 17 sporů o stejné právní otázce soud žalobci nepřiznal náhradu nákladů řízení (jde např. o usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2022, č. j. 18 A 95/2021 - 43, ze dne 6. 1. 2022, č. j. 18 A 96/2021 - 49, ze dne 10. 1. 2022, č. j. 11 A 207/2021 - 33, ze dne 27. 1. 2022, č. j. 5 A 121/2021 - 39, ze dne 31. 1. 2022, č. j. 8 A 119/2021 - 41, či ze dne 21. 2. 2022, č. j. 10 A 119/2021 - 40).

[8] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda v daném případě došlo ke splnění podmínek řízení o kasační stížnosti.

[10] Dospěl však k závěru, že stěžovatelka není osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti a podaná kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. soud usnesením odmítne podaný návrh, jestliže *byl podán osobou ke tomu zjevně neoprávněnou*, podle písm. d), *pokud je podle tohoto zákona nepřijatelný*. To platí, podle § 120 s. ř. s., přiměřeně i v řízení o kasační stížnosti.

[12] Podle § 102 s. ř. s., *kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba*

pokračování

zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení takového rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále uvedeno jinak.

[13] Důvody nepřipustnosti relevantní pro posuzovaný případ stanoví soudní řád správní v § 104 odst. 2:

(2) Kasační stížnost, kteřá směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřipustná.

[14] Otázkou přípustnosti kasační stížnosti v závislosti na výsledku předchozího řízení a osobě stěžovatele se zabýval rozšířený senát. Ve svém usnesení ze dne 26. 3. 2020, č. j. 9 Afs 271/2018 - 52, č.4024/2020 Sb. NSS, dospěl k závěru, že kasační stížnost může podat pouze osoba, které byla rozhodnutím soudu způsobená relevantní újma. K této otázce mimo jiné uvedl (důraz přidán):

„Relevantní újmu však nelze shledat ani v případě, kdy žaloba sice není zamítnuta (pro žalovaného obecně nejprůzračnější možný výsledek každého soudního sporu), ale soudní řízení je skončeno jinak, aniž by žalobě bylo, byť jen z malé části vyhověno. Takovými rozhodnutími jsou v soudním řízení správním typicky usnesení o odmítnutí žaloby nebo o zastavení řízení. Stejně jako v případě rozhodování soudů v občanském soudním řízení (viz právě věc sp. zn. 2 Cdon 1363/96) nelze ani v soudním řízení správním nalézt žádný právně relevantní rozdíl mezi výsledkem pro žalovaného ideálním a dosaženým. Morální satisfakce typu „udělali jste to dobře“ v odůvodnění zamítavého rozsudku takový rozdíl netvoří.

Pomine-li rozšířený senát možnost úspěchu v části žalobního nároku, lze ve vztahu k rozhodnutí krajského soudu, jímž se řízení končí, rozlišit z pohledu žalovaného v zásadě jen dvě právně rozdílné situace: žalobě (a) bude vyhověno, nebo (b) nikoliv.

Bude-li žalobě vyhověno, v závislosti na žalobním typu to vyvolá určité právní účinky ve sféře žalovaného správního orgánu. Jeho rozhodnutí či opatření obecné povahy bude zrušeno (§ 78 odst. 1, resp. § 101d odst. 2 s. ř. s.), bude mu nařízeno vydat rozhodnutí ve věci nebo osvědčení (§ 81 odst. 2 s. ř. s.) anebo bude vyslovena nezákonnost zásahu, případně uloženo zdržet se jeho pokračování a obnovení stavu před zásahem (§ 87 odst. 2 s. ř. s.). V každém případě bude muset správní orgán nějak následně konat, a to vázán jednak výrokem, jednak závazným právním názorem soudu. Výjimka v podobě čistě deklaratorního výroku o nezákonnosti zásahu, pokynů či donucení správního orgánu svědčí spíše o specifičnosti tohoto žalobního (sub)typu, než že by zpochybňovala výše uvedené.

Oproti tomu, nevyhoví-li soud žalobě – ať již z důvodů procesních nebo meritorních, z pohledu žalovaného správního orgánu se z právního hlediska neděje nic. A to bez ohledu na to, jak přesně takové řízení skončilo. Jistou, zcela specifickou výjimku by mohlo představovat zastavení řízení z důvodu uspokojení navrhovatele [§ 47 písm. b) s. ř. s.], které by mohlo mít s ohledem na § 62 odst. 5 s. ř. s. účinky mimo jiné i na rozhodovací či jinou činnost žalovaného správního orgánu.

Relevantní újmu je totiž v každém případě nutno posuzovat ve vztahu k věci samé. Újma tedy nemůže spočívat např. jen v prodloužení řízení (viz výše), ale ani, jak poukazuje stěžovatel a předkládající senát, v rozhodnutí o nákladech řízení. Takové rozhodnutí je akcesorickým výrokem soudu, který nelze napadnout samostatnou kasační stížností (§ 104 odst. 2 s. ř. s.). Rozšířený senát sice (v již citované věci KOPPA) přisvědčil přípustnosti kasační námitky proti výroku rozhodnutí krajského soudu např. o náhradě nákladů řízení, podanou souběžně s alespoň jednou kasační námitkou směřující proti rozhodnutí v meritu

*věci, přípustnost napadení výroku o nákladech řízení však podmínil
přípustností alespoň jedné meritorní námítky.*

[15] Rozšířený senát uzavřel, že je-li zjevné, že řízení o žalobě nemůže pro stěžovatele skončit příznivěji, a to ani v případě úspěšnosti kasační stížnosti, je stěžovatel osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.

[16] Přestože stěžovatel v souzené věci vyjadřuje nesouhlas i s výrokem o zastavení řízení o žalobě, veškeré důsledky, které napadenému usnesení přičítá, pramení výhradně z výroku, jímž soud přiznal náhradu nákladů řízení žalobci. Zrušení rozhodnutí a změnu výroku ze „řízení se zastavuje“ na „žaloba se odmítá“ požaduje toliko s ohledem na náhradu nákladů řízení, což je zjevně jediným důvodem podání kasační stížnosti. Na projednávanou věc se tak beze zbytku uplatní závěry citovaného usnesení rozšířeného senátu, neboť újma je obdobně jako ve věci rozhodované rozšířeným senátem spatřována toliko v nákladech řízení, resp. vyhovění kasační stížnosti by po výrokové stránce nepřineslo, co do relevantní újmy, žádnou změnu. Rozšířený senát mimo jiné překonal právní závěry ze stěžovatelkou uváděného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 43/2016 - 36. Soud se proto argumentací tímto rozsudkem již dále nezabýval.

[17] Nad rámec Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že městský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal v souvislosti s § 62 s. ř. s. (uspokojení navrhovatele).

IV. Závěr a náklady řízení

[18] V projednávané věci je zjevné, že řízení o žalobě nemůže pro stěžovatele skončit příznivěji, a to ani v případě úspěšnosti kasační stížnosti, proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. postupem dle § 120 s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., neboť žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. března 2022

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu